



Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**SOCIETAT I CULTURA
MODERNA**

Coordinació: VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	SOCIETAT I CULTURA MODERNA			
Codi	100124			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE			
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	1 crèdit = 25 hores de treball de l'estudiantat (HTE)= 150 HTE HTE-Presencial = 60 HTE-No Presencial = 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Presencial i Campus Virtual: Català Altres idiomes: Català, English, Español			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
VILALTA ESCOBAR, MARIA JOSE	mariajose.vilalta@udl.cat	6	Dies: Dimecres (18-20h.) Lloc: Campus Virtual

Informació complementària de l'assignatura

INFORMACIÓ DE L'ASSIGNATURA

Societat i Cultura Moderna és una assignatura on plantejar una reflexió sobre com la societat d'època moderna va anar articulant diferents construccions culturals estretament relacionades amb la complexitat econòmica, social i política del moment. El debat marc serà el que ha donat origen a l'articulació d'allò que en les corrents historiogràfiques recents s'anomena com a **història cultural** i el contingut de la matèria implicarà una passejada per algunes de les fites més rellevants de la cultura europea moderna, immerses en el seu temps i, a la vegada, referents culturals per a la posteritat.

Advertiment d'ordre i convivència: l'ús de la telefonia mòbil no està permès dins l'aula

Objectius acadèmics de l'assignatura

CB5- Saber desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

CG3- Identificar, comparar i avaluar els mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi i d'interpretació de les fonts i documents històrics, antropològics i / o arqueològics.

CG4- Posseir les capacitats, eines i recursos per a l'anàlisi i la síntesi d'informació

***Es tindrà especial cura en promoure un enfocament dels problemes històrics des de la perspectiva d'història de les dones.**

Competències

RA1- Mostrar el desenvolupament d'alguns dels camps historiogràfics especialitzats d'especial rellevància en l'àmbit de l'estudi de l'Època Moderna.

RA2- Ensinar en el maneig de fonts històriques primàries i secundàries, així com d'altres instruments per tal de dotar l'alumnat de la capacitat d'afrontar el treball autònom

RA3- Incitar la curiositat i la voluntat de l'especialització en determinats temes

RA4- Desenvolupar les capacitats d'anàlisi i crítica respecte a la producció històrica, valorant la situació d'alguns camps d'estudi que fa a la producció històrica global: el seu estat de desenvolupament, la seva utilitat, els seus defectes i virtuts, la seva projecció.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1- LA HISTÒRIA CULTURAL EN LA CONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA MODERNA

- Història Cultural i Història Social: conceptes i debats
- Èpoques i períodes: la dificultat de les adscripcions
- Identitats i representacions

2- ELS ESPAIS DE LA CULTURA

- La fi dels temps medievals: canvis i interpel·lacions
- La invenció del Renaixement
- Teatralitat barroca
- Expandiment planetari

Eixos metodològics de l'assignatura

Aquesta assignatura es presenta sota la guia d'un plantejament poc convencional. Les diferents sessions presencials s'organitzaran a partir d'una presentació temàtica inicial a manera d'introducció a cada tema. Cada sessió anirà seguida d'alguna activitat que permeti l'estudiantat gaudir en l'aula d'algunes de les grans creacions artístiques i intel·lectuals de l'època Moderna. Aquesta necessitat docent és la que justifica una opció d'horari concentrat en una jornada.

El seguiment de les classes presencials és part consubstancial de l'avaluació del curs. Tota la informació al respecte, es presentarà en el primer dia de classe.

Els elements que componen l'avaluació estaran conformats per debats i presentacions que s'aniran presentant en el decurs del desenvolupament de la matèria.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats presencials	Inici	Final	Dia	Horari	Espai
Aula	13/09/2023	20/12/2023	Dimecres	9-13	2.16
Avaluació	16/01/2024	-	Dimarts	18:30 h.	2.44
Recuperació	30/01/2024		Dimarts	16 h.	2.15

Debats i exercicis de comentari relacionats: dates de celebració i materials

Grans eixos dels debats:

1- La història cultural i les noves formes de fer història (18 d'octubre de 2023).

Textos de referència:

Burke, Peter (ed.) (1996): *Formas de hacer historia*, Alianza, Madrid,

Burke, Peter (2006): *¿Qué es la historia cultural?*, Paidós, Barcelona.

Complementari:

Serna, Justo y Pons, Anacleto (2013): *La historia cultural. Autores, obras, lugares*, Akal. Madrid.

2- Els nous puntals de la vida al Renaixement: Michel de Montaigne (1533-1592) (8 de novembre de 2023)

Michel Eyquem de Montaigne (1533-1592), *Essais (tres volums) (entre 1572-1592)* (cal triar tres assajos de cada volum, fins un total de 9 assajos)

<http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/ensayos-de-montaigne--0/html/>

3-La cultura del Barroc (22 de novembre de 2023)

Maravall, José Antonio (1975): *La cultura del Barroco. Análisis de una estructura histórica*, Ariel, Barcelona.

4- Teatre i percepció del món al Barroc (29 de novembre de 2023)

Calderón de la Barca (1600-1681): http://www.cervantesvirtual.com/portales/calderon_de_la_barca/

Lope de Vega (1562-1635) https://www.cervantesvirtual.com/portales/lope_de_vega

Molière (1622-1673) <https://www.textos.info/textos/autor/moliere>

5- Transicions cap a una nova societat: Il·lustració, Art i Revolució (20 de desembre de 2023)

Immanuel Kant: "An Answer to the Question: What Is Enlightenment", dins M. Cohen (ed), *Princeton Readings in Political Thought. Essential texts from Plato to Populism*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 2018, pp. 355-359.

Sistema d'avaluació

Advertiment Oficial de la Facultat de Lletres:

Descobrir plagi o còpia tindrà greus conseqüències i sempre repercutirà en la nota. De bon principi, els exercicis implicats rebran un 0 de nota. A més, el frau acadèmic (còpia o plagi en treballs o còpia espontània durant l'examen), comporta l'aplicació de la *Normativa de l'Avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL*, la qual cosa vol dir que s'informarà al coordinador i a la cap d'estudis per obrir expedient a l'estudiant; i que el seu cas es valorarà en la comissió d'estudis, podent arribar les sancions aplicables (i depenent de la gravetat de la falta), a la pèrdua del dret a ser avaluat de l'assignatura, la pèrdua de la matrícula d'un semestre o un curs o l'expulsió del grau fins a tres anys.

L'alumnat que combini els estudis amb una feina a temps complet o a temps parcial els horaris de la qual coincideixin amb els de les classes, o que per necessitats de conciliació familiar no pugui assistir a classe, té dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres. Passats els primers cinc dies de classe sense avisar de voler fer l'avaluació alternativa, l'única opció serà la d'avaluació continua ja presentada en aquesta secció.

Principis de l'avaluació ordinària:

1- Els diferents debats presencials organitzats a mesura que avanci el semestre seran el fonament de l'avaluació i poden permetre superar l'assignatura. Les dates es fixaran de manera consensuada en el decurs del desenvolupament del període lectiu.

2- Cas de no haver participat en algun dels debats o si es vol millorar la qualificació, resta oberta l'avaluació final en les dates oficials del mes de gener i febrer.

Debats i exercicis de comentari relacionats: dates de celebració i materials.

Avaluació	Tipologia	Mode	Activitat	%*
Avaluació (Examen)	TA: examen del conjunt de la matèria impartida	Examen escrit Presentació	Classes Magistrals +Lectures	20%

Treballs T-In	T-In1: Informe escrit 1 (Història Cultural) T-In 2: Els temps del Barroc	Activitat Opcional	T-In1= 20% T-In1= 20%	40%
Seminaris	S1-Pensadors del Renaixement S2-Teatre barroc	Activitat Opcional	10% 10%	20%
Seminari de Música	SM: Presentacions en aula	Activitat Opcional	10%	10%
Assistències	Participació i Assistència	Activitat Opcional	10%	10%
TOTAL				100%

Avaluació Alternativa: Examen escrit en les dates de la convocatòria oficial a partir de les lectures del curs. Detalls a concretar a l'inici del curs

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografía

Teoria

AA.VV. (1985): *Hacia una nueva Historia*, Akal, Madrid

Bigsby, C. W. E.(1982): *Examen de la cultura popular*, FCE, México D.F.

Burkhardt, J. (1992): *La cultura del Renacimiento en Italia*, Akal, Madrid.

Burke, Peter (1996): *Formas de hacer historia*, Alianza, Madrid, 1996.

Burke, Peter (2000): *El Renacimiento europeo: centros y periferias*, Crítica, Barcelona.

Burke, Peter (2006): *¿Qué es la historia cultural?*, Paidós, Barcelona.

Carrard, Philippe (1998): *Poétique de la Nouvelle Histoire. Le discours historique en France de Baudel à Chartier*, Payot, Lausanne.

Chartier, Roger (1992): *El mundo como representación. Estudios de historia cultural*, Gedisa, Barcelona.

Daniel, Ute (2005): *Compendio de historia cultural. Teorías, práctica, palabras clave*, Alianza, Madrid.

Darnton, Robert (2010): *El beso de Lamourette. Reflexiones sobre historia cultural*, FCE, Buenos Aires.

Díaz Sánchez, Pilar (2015): "Historia social e Historia cultural de las mujeres. Apuntes para un debate", *Revista de Historiografía* 22, pp. 13-23

Eley, Geoff (2008): *Una línea torcida: de la historia cultural a la historia de la sociedad*, Universitat de València, València.

Fontana Lázaro, Josep (1992): *La història després de la fi de la historia: reflexions i elements per a una guia dels corrents actuals*, Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives-Eumo editorial, Vic.

Huntington, Samuel P. (1997): *El choque de civilizaciones y la reconfiguración del orden mundial*, Paidós, Barcelona.

Lee, Richard E. (2018): "Lessons of the Longue Durée: The Legacy of Fernand Braudel", *Historia Crítica* 69, pp. 69-77 (doi: <https://doi.org/10.7440/histcrit69.2018.04>)

Le Goff, Jacques (dir.) (1988): *La Nueva Historia*, Mensajero, Bilbao.

Levi, Giovanni (2018): "Microhistoria e Historia Global", *Historia Crítica*, 69, pp. 21-35 (doi: <https://doi.org/10.7440/histcrit69.2018.02>)

Marco, Tomás (2008): *Historia cultural de la música*, Ediciones y Publicaciones Autor, Madrid.

Pallares-Burke, María Lucía (2005): *La nueva historia: Nueve entrevistas*, Universitat de València, València.

Serna, Justo y Pons, Anacleto (2013): *La historia cultural. Autores, obras, lugares*, Akal, Madrid.

Shiner, Larry (2017): *La invención del arte. Una historia cultural*, Paidós, Barcelona.

Recerca, estudis i assajos:

Álvarez Recio, Leticia (2006): *Rameras de Babilonia: historia cultural del anticatolicismo en la Inglaterra de Tudor*, Ediciones Universidad de Salamanca, Salamanca.

Álvarez Santaló, León Carlos (2006): *Dechado barroco del imaginario moderno. Algunas madejas urdidas y descompuestas del imaginario sociomoderno*, Publicaciones de la Universidad de Sevilla, Sevilla.

Burke, Peter (1995): *La fabricación de Luís XIV*, Nerea, Madrid.

Davis, Natalie Zemon (2013): *El regreso de Martin Guerre*, Akal, Madrid (1a en español: Antoni Bosch ed., Barcelona, 1984, original francès: 1982)

Díez Borque, José María (comp.) (1986): *Teatro y fiesta en el Barroco. España e Iberoamérica*, Serbal, Barcelona.

Domínguez Ortiz, Antonio (1981): *El Antiguo Régimen. Los Reyes Católicos y los Austrias*, Alianza, Madrid.

Echeverría, Bolívar (2000): «El *ethos* barroco», en *La modernidad de lo barroco*, Era, México D.F., 2000, pp. 32-56.

Echeverría, Bolívar (2002): «La clave barroca de la América Latina», Exposición en el Latein-Amerika Institut de la Freie Universität Berlin, (disponible en red).

Gruzinski, Serge (2010): *Las cuatro partes del mundo. Historia de una mundialización*, FCE, México D.F.

Huizinga, Johan (1989): *El otoño de la Edad Media*, Alianza, Madrid.

Kamen, Henry (1993): *The Phoenix and the Flame: Catalonia and the Counter Reformation*, Yale University Press, New Haven, 1993 (traducción en: Pagès editors, Lleida, 1998).

Maravall, José Antonio (1975): *La cultura del Barroco. Análisis de una estructura histórica*, Ariel, Barcelona, 1975, pp. 47-48.

Marzo, Jorge Luís (2010): *La memoria administrada. El Barroco y lo Hispano*, Katz editores, Buenos Aires-Madrid.

Villari, Rosario (ed.) (1992): *El hombre barroco*, Alianza, Madrid.